

ZWIĄZEK BANKÓW POLSKICH

Warszawa, dnia 27 sierpnia 2012 r.

Postulaty

Związku Banków Polskich odnoszące się do zmian zasad podatkowych związanych z emisją i obrotem dłużnymi papierami wartościowymi

[Materiał przygotowany przez ekspertów Związku Banków Polskich i BondSpot SA dla Zespołu roboczego ds. rozwoju rynku publicznych długoterminowych bankowych instrumentów dłużnych powołanego przez Przewodniczącą Komisji Nadzoru Finansowego]

1. Wprowadzenie

Związek Banków Polskich, w uzgodnieniu z BondSpot SA, wskazuje na potrzebę uporządkowania zasad podatkowych odnoszących się do nabywania portfeli wierzytelności kredytowych, zwłaszcza hipotecznych, emisji oraz obrotu papierami wartościowymi, w tym zabezpieczonych wierzytelnościami, w celu umożliwienia sektorowi bankowemu refinansowania długoterminowych kredytów hipotecznych długoterminowymi instrumentami dłużnymi.

Większa część tych postulatów była już przedmiotem wystąpień sektora bankowego do Ministra Finansów i Komisji Nadzoru Finansowego.

Celem tego materiału jest całościowe przedstawienie barier podatkowych dla emisji i obrotu dłużnymi papierami wartościowymi, zgodnie z uzgodnieniami w ramach grup roboczych przy Urzędzie Komisji Nadzoru Finansowego.

Przyjęto, zgodnie z oczekiwaniami tych grup roboczych, iż każdy postulat uzupełniony jest o:

- regulacje i praktyki w innych krajach (europejskich) odnośnie konkretnego postulatu,
- przykłady i oczekiwane skutki zmian w przepisach podatkowych dla rynku i budżetu państwa,
- wskazanie konkretnych przepisów, które powinny być zmienione w celu zniesienia bariery podatkowej i uzyskania celów biznesowych.

2. Propozycje zmian podatkowych:

2.1. Wysokość obciążenia podatkiem u źródła w emisjach papierów dłużnych

W związku z tym, iż plasowanie emisji papierów dłużnych opartych na kredytach hipotecznych (listy zastawne oraz certyfikaty inwestycyjne funduszy inwestycyjnych) oraz emisji obligacji własnych banków jest utrudnione poprzez istniejące obciążenie odsetek brutto inwestorów zagranicznych podatkiem u źródła (ang. withholding tax – WHT), należałoby dążyć do wprowadzenia:

- a) ustawowego zwolnienia odsetek od ww. rodzajów papierów dłużnych z opodatkowania (poprzez stosowną nowelizację art. 17 ustawy o CIT i art. 21 ustawy o PIT), lub
- b) jak w postulacie nr 1 – czasowego zaniechania poboru podatku dochodowego od odsetek od takich papierów wartościowych na podstawie rozporządzenia Ministra Finansów, lub
- c) wprowadzenia zasad opodatkowania odsetek netto, tj. po uwzględnieniu kosztu pozyskania finansowania na nabycie takich papierów wartościowych przez inwestorów (tak, aby zrównać zasady opodatkowania nierezydentów z rezydentami-osobami prawnymi).

Według dostępnych danych do krajów o najbardziej niekorzystnych dla inwestorów zagranicznych systemach podatkowych w zakresie wymogów pobierania podatku u źródła w Unii Europejskiej należą, oprócz Polski, jeszcze tylko Rumunia i Grecja.

Zdaniem sektora bankowego inwestowanie przez inwestorów zagranicznych (osoby prawne z siedzibą poza terytorium Polski) w polskie komercyjne papiery dłużne powinno być tak samo traktowane jak nabywanie obligacji skarbowych przez inwestorów krajowych - osoby prawne z siedzibą na terytorium Polski, tj. powinna być stosowana ta sama zasada opodatkowania.

W chwili obecnej, zgodnie z interpretacją ogólną Ministra Finansów z dnia 23.11.2011 r., sygn. DD7/8213/154/KSU/11/DD-418/2011, stworzona została zachęta do nabywania listów zastawnych przez inwestorów zagranicznych z określonych jurysdykcji podatkowych, tj. z tych krajów, które posiadają zawarte z Polską umowy o unikaniu podwójnego opodatkowania przewidujące zwolnienie z odsetek „pożyczek wszelkiego rodzaju udzielonych przez banki” (dotyczy to m.in. Niemiec, Holandii, Austrii, Norwegii, Irlandii, Wielkiej Brytanii). Zwolnienie to obejmuje jednak jedynie papiery wartościowe nabywane przez banki z tych krajów, a zatem już nie przez innych inwestorów. Zwolnienie z opodatkowania pozostałych grup potencjalnych inwestorów dopełniłoby podatkowy zakres zwolnienia i wyeliminowałby ten aspekt podatkowy jako barierę inwestycyjną, zwłaszcza w czasie trwającego kryzysu finansowego w krajach Europy Zachodniej, gdzie lokalne banki sukcesywnie ograniczają swoje inwestycje w innych krajach.

W załączeniu przedstawione zostały regulacje i praktyki w innych krajach (europejskich) odnośnie podatku u źródła (materiał opracowany przez firmę Deloitte).

Jednocześnie postuluje się ujednoczenie stawki poprzez korektę stawki dla osób prawnych zagranicznych, co może być czynnikiem stymulującym, w pewnym zakresie, zwiększenie płynności obrotu. Należy zwrócić uwagę, iż stawka podatku zryczałtowanego od odsetek z instrumentów dłużnych wynosi 19% dla podatników będących osobami fizycznymi krajowymi i zagranicznymi, a tylko dla osób prawnych zagranicznych wynosi 20%.

2.2. Zasady poboru podatku u źródła w emisjach papierów dłużnych

2.2.1. Zasada poboru podatku u źródła przez podmioty świadczące usługi dla inwestorów

Postuluje się ujednoczenie i wprowadzenie przejrzystych zasad poboru zryczałtowanego podatku z tytułu przychodów z odsetek/dyskonta, osiąganych zarówno przez krajowe i zagraniczne osoby fizyczne, jak i zagraniczne osoby prawne, z jednoczesnym ustanowieniem zasady poboru podatku zryczałtowanego przez podmioty stawiające te świadczenia do dyspozycji podatnika (należy wyeliminować przypadki płatności podatku z tytułu wypłacanych środków przez emitenta).

Wprowadzenie zasady poboru zryczałtowanego podatku przez podmioty stawiające świadczenia do dyspozycji podatnika jest zgodne i rekomendowane w pkt. 5.1 „Zalecenia Komisji z dnia 19 października 2009 r. w sprawie procedur w zakresie ulg w podatku u źródła”.

Komisja Europejska rekomenduje system poboru zryczałtowanego podatku przez podmiot, który jest najbliższym podatnika, a więc podmiot, który stawia świadczenia do dyspozycji podatnika tj. firma inwestycyjna lub bank prowadzący rachunki papierów wartościowych. Takie podejście zapewnia stosunkowo niskie koszty obsługi poboru podatku, a także likwiduje identyfikowane przez emitentów papierów wartościowych bariery w zakresie wprowadzania

tych papierów do obrotu zorganizowanego w rozumieniu ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o obrocie instrumentami finansowymi.

Zgodnie z aktualnym stanem prawnym (art. 26 ustawy o opodatkowaniu osób prawnych) od osób prawnych zagranicznych, jeśli nie jest to podatek z tytułu od odsetek od obligacji skarbu państwa zarejestrowanych na rachunkach papierów wartościowych, albo rachunkach zbiorczych, to podatek jest pobierany od emitenta. Zatem w zakresie korporacyjnych i municypalnych instrumentów dłużnych zarejestrowanych na rachunkach papierów wartościowych lub rachunkach zbiorczych w celu ujednoczenia i obniżenia kosztów należałoby zmienić zasadę poboru podatku - obowiązek powinien spoczywać na prowadzących te rachunki.

2.2.2. Uproszczenie procesu dokumentowania rezydencji podatkowej inwestorów

Należy przypomnieć, że sektor bankowy postulował także wprowadzenie jednolitości postępowania uczestników rynku w obszarze dotyczącym poboru podatków od dochodów stanowiących pożytki z papierów wartościowych i procesu przekazywania certyfikatu rezydencji przez inwestorów (problem był zgłoszony przez Giełdę Papierów Wartościowych w Warszawie S.A., Izbę Domów Maklerskich, Krajowy Depozyt Papierów Wartościowych SA, Radę Banków Depozytariuszy ZBP oraz Stowarzyszenia Emitentów Giełdowych w piśmie skierowanym do Ministerstwa Finansów 22.11.2011 r.).

Zdaniem sektora bankowego zbędny jest obowiązek dysponowania przez emitenta papierów wartościowych, wykonującego obowiązki płatnika podatku pobieranego u źródła od wypłacanych pożytków z emitowanych papierów wartościowych, każdorazowo oryginałem certyfikatu rezydencji podmiotu, w sytuacji, gdy takim oryginałem certyfikatu dysponuje dom maklerski, bank powierniczy lub inny podmiot rejestrujący papiery wartościowe inwestora, na które następuje wypłata, na prowadzonych przez siebie rachunkach papierów wartościowych lub rachunkach zbiorczych. Dostarczanie każdorazowo przez inwestorów kilkunastu lub kilkudziesięciu (w zależności od liczby posiadanych papierów wartościowych) oryginałów certyfikatów rezydencji lub notarialnie poświadczonych kopii, oprócz dodatkowych kosztów, powoduje zniechęcenie inwestora, kreując obraz Polski jako kraju nieprzyjaznego i niechętnego inwestorom.

2.2.3. Ustandaryzowanie i uproszczenie procesu odzyskiwania nadpłat podatku u źródła przez inwestorów zagranicznych

Ważnym aspektem jest również ustandaryzowanie i uproszczenie procesu odzyskiwania nadpłat podatku przez inwestorów. W dzisiejszej praktyce postępowania nadpłatowe charakteryzują się dużym zróżnicowaniem w zakresie szybkości procesu i zakresu materiału dowodowego wymaganego przez urzędy skarbowe.

Wyjaśnienia wymaga również kwestia możliwości ubiegania się o zwrot podatku, w imieniu inwestora, przez dom maklerski, bank powierniczy lub inny podmiot prowadzący rachunek papierów wartościowych inwestora, a także przez płatnika, w sytuacji gdy inwestor poniósł ekonomiczny ciężar podatku.

Zatem postuluje się wprowadzenie zasady poboru podatku pobieranego przez podmioty prowadzące rachunki papierów wartościowych i rachunki zbiorcze według maksymalnej stawki zryczałtowanego podatku z chwilą stawiania środków do dyspozycji podatnika oraz wprowadzenia (lub usprawnienia) procedur zwrotu nadpłaconego podatku: standardowej i przyspieszonej zgodnie z:

- (a) „Zaleceniami Komisji z dnia 19 października 2009 r. w sprawie procedur w zakresie ulg w podatku u źródła”
- (b) opisem „*quick and standard refund procedures*” zamieszczonych w „The Economic Impact of the Commission Recommendation on Withholding Tax Relief Procedures and the FISCO Proposals, 24 June 2009”

Wymienione procedury mogłyby być stosowane:

- (a) w każdym przypadku nieprzedstawienia przez podatnika w odpowiednim terminie poprzedzającym pobór podatku, dokumentów uprawniających do poboru podatku według obniżonej stawki
- (b) oraz w szczególności, gdy podatnik nabył uprawnienia do świadczeń z papierów wartościowych w terminie nie dającym odpowiedniego czasu dla prawidłowego ustalenia wysokości podatku z uwzględnieniem dokumentów obniżających stawkę podatku.

Wprowadzenie tego typu procedur, a zwłaszcza procedury przyspieszonej byłoby działaniem prorozwojowym rynku kapitałowego, dającym efekt w postaci obniżenie kosztów obsługi rozliczeń podatku zryczałtowanego oraz umożliwiłoby stosowanie na polskim rynku kapitałowym uznanych standardów w zakresie rozliczeń świadczeń z papierów wartościowych.

W wyniku przyjęcia obecnie obowiązującego modelu poboru podatku zryczałtowanego w związku z przychodami z tytułu odsetek/dyskonta oraz wprowadzenia przepisów ustalających zasadę stawiania do dyspozycji podatnika kwot świadczeń po uwzględnieniu wszelkich zwolnień, konieczne jest zapewnienie odpowiednio długiego okresu pomiędzy dniem ustalenia uprawnionych do świadczeń z papierów wartościowych a dniem ich wypłaty. Jest to niezgodne z przyjętymi standardami rynkowymi, które zalecają by dzień ustalenia uprawnionych poprzedzał lub był nawet tożsamy z dniem wypłaty świadczeń.

Zgodnie z obowiązującymi przepisami podatkowymi płatnicy podatku WHT są zobowiązani dokonać płatności do 7 (w przypadku gdy podatnikiem jest osoba fizyczna) lub 20 (w przypadku gdy podatnikiem jest osoba prawna) dnia miesiąca następującego po postawieniu świadczeń do dyspozycji podatnika. Wdrożenie proponowanych rozwiązań obniży koszty poboru i rozliczania podatku przez urzędy skarbowe poprzez obniżenie liczby składanych wniosków o zwrot nadpłać podatku.

2.3. Podatek VAT/PCC w emisjach listów zastawnych

Zwolnienie obrotu wtórnego listami zastawnymi z opodatkowania 1% PCC w przypadku podmiotów nie będących podatnikami VAT/podatku od wartości dodanej bądź nie traktujących takich czynności jako opodatkowanych lub zwolnionych z VAT/podatku od wartości dodanej i nie korzystających ze zwolnienia z opodatkowania PCC na podstawie art. 9 pkt 9 ustawy o PCC.

ZBP postuluje wprowadzenie w ustawie o podatku od czynności cywilnoprawnych zwolnienia przedmiotowego sprzedaży listów zastawnych, tak jak ma to miejsce w przypadku bonów i obligacji skarbowych bądź bonów pieniężnych NBP, bez ograniczeń wynikających z art. 9 pkt 9 i art. 2 pkt 4 ustawy o PCC.

2.4. Transakcje sekurytyzacyjne

Z uwagi na to, że strony transakcji sekurytyzacyjnych są podmiotami świadczącymi działalność finansową ustawowo zwolnioną z VAT, 23% podatek VAT stanowi dla nich praktycznie niemal w całości dodatkowy koszt transakcyjny (tzw. współczynnik VAT sprzedaży opodatkowanej do ogółem nie przekracza zwykle w bankach 2%).

Z tego względu:

- umowy subpartycypacji i sekurytyzacji kredytów regularnych powinny być traktowane jako zwolnione z VAT usługi w zakresie długów (na podstawie art. 43 ust. 1 pkt 40 ustawy o VAT);
- usługi w zakresie obsługi sekurytyzowanego portfela powinny również podlegać zwolnieniu jako usługi pomocnicze (art. 43 ust. 13 w związku z art. 43 ust. 1 pkt 40 ustawy o VAT);
- niezbędna jest interpretacja ogólna Ministra Finansów ustalająca zasady opodatkowania odnosząc się do tych zagadnień (w szczególności wobec braku kompleksowego ustalenia zasad opodatkowania cesji praw do wierzytelności w wyroku TS UE ws. GFKL, C-93/10).

Komentarz:

Zdaniem Związku Banków Polskich istnieją następujące problemy w transakcjach sekurytyzacyjnych:

- niejednoznaczna interpretacja: czy usługi świadczone w ramach umów zawieranych przez banki z funduszami sekurytyzacyjnymi polegające na obsłudze przez banki sekurytyzowanych wierzytelności nabytych przez fundusz podlegają zwolnieniu z opodatkowania VAT jako usługi pomocnicze do usług finansowych zwolnione z VAT, czy też jako inny rodzaj usług opodatkowany 23% VAT;
- w świetle ostatniego wyroku TS UE ws. GFKL (C-93/10) pozostaje wątpliwość/ryzyko co do opodatkowania VAT lub PCC. Brak istniejącej linii interpretacyjnej władz skarbowych, tudzież orzecznictwa sądowego, stwarza ryzyko uznania, iż przelewy te stanowią albo czynności opodatkowane 1% PCC albo 23% VAT.

Uzasadnione wydaje się wydanie interpretacji ogólnej przez Ministra Finansów wyjaśniającej, iż transakcja sekurytyzacji, jak i czynności jej towarzyszące, takie jak obsługa sekurytyzowanego portfela, stanowią usługę finansową zwolnioną z VAT na mocy art. 43 ust. 1 pkt 38 lub 40 lub art. 43 ust. 13 ustawy o VAT, jako że każdy z tych przepisów daje podstawy do zwolnienia z VAT transakcji sekurytyzacji jak i czynności pomocniczych związanych z sekurytyzacją.

Klaryfikacja powyższych kwestii powinna przyczyni się do zapewnienia pewności obrotu i wyeliminowania ryzyka podatkowego w tym zakresie.

2.5. Podatek dochodowy dla transakcji sekurytyzacyjnych (sekurytyzacja w formie subpartycypacji)

Propozycje odnoszą się do zmiany ustawy z dnia 15 lutego 1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych (Dz.U. z 2011 r. Nr 74, poz. 397, z późn. zm., dalej: ustawa):

a) Art. 12 ust. 4 pkt 15 lit c ustawy – rekomendowana jest taka zmiana przepisu, aby bank mógł rozpoznawać część ceny przypadającą na daną spłatę dłużnika jako przychód podatkowy w momencie zapadalności danej raty kapitałowej („podejście memoriałowe”). Koszt uzyskania takiego przychodu rozpoznawany byłby natomiast w dacie przekazania spłaty do funduszu sekurytyzacyjnego („podejście kasowe”).

Związek Banków Polskich proponuje wprowadzenie poniższego przepisu określającego datę powstania przychodu, którym naszym zdaniem powinna być data wymagalności spłaty raty kapitałowej:

„Przychód ze zbycia funduszowi sekurytyzacyjnemu albo towarzystwu funduszy inwestycyjnych tworzącemu fundusz sekurytyzacyjny praw do strumienia pieniądza w części sekurytyzowanych wierzytelności z tytułu kredytów (pożyczek) objętych umową o subpartycypację powstaje w odpowiedniej części w dacie zapłaty lub wymagalności rat kapitałowych tych wierzytelności. Przychodem jest w takim przypadku kwota uzyskana z tytułu zbycia praw do strumienia pieniądza w części odpowiadającej udziałowi jaki stanowi zapłacona lub wymagalna rata kapitałowa w kwocie stanowiącej sumę rat kapitałowych wierzytelności z tytułu kredytów (pożyczek) objętych umową o subpartycypację na dzień zawarcia tej umowy.”

Art. 12 ust. 4 pkt 15 lit. c ustawy powinien przy tym uwzględniać fakt, iż postawienie przez bank kredytów (pożyczek) w stan natychmiastowej wymagalności (tj. gdy dłużnik nie reguluje swoich zobowiązań) – bank powinien rozpoznać jako przychód podatkowy całą wymagalną część kredytów (pożyczek), ponieważ stały się one w całości wymagalne i jednocześnie bank powinien mieć prawo do zaliczenia utworzonego dla tego kredytu (pożyczki) odpisu aktualizacyjnego do kosztów podatkowych.

W celu uniknięcia wątpliwości należałoby rozważyć dodanie przepisów regulujących następujące przypadki:

- w przypadku realizacji postanowień umowy, gdy bank będzie dokonywać zamiany wierzytelności niespłacanych lub stawianych w stan natychmiastowej wymagalności na inne regularne, o analogicznych lub zbliżonych parametrach (tzw. replenishment) – co zwłaszcza

może mieć miejsce przy portfelach homogenicznych - przychód nie powinien być rozpoznawany w pełnej wysokości wymagalnej części kredytu (pożyczki), ponieważ pierwotne aktywo (prawa do strumienia pieniądza z danej wierzytelności) zostanie zastąpione przez inne.

□ w przypadku braku spłaty kredytu przez klienta, a w konsekwencji – braku przekazywanych spłat do funduszu sekurytyzacyjnego, może wiązać się również z koniecznością zwrotu części otrzymanej ceny do funduszu sekurytyzacyjnego, jeśli przykładowo umowa będzie to przewidywała - w takich przypadkach koszt ten, w części ceny uznanej przez bank za przychód, powinien stanowić koszt uzyskania przychodu. Zmiana ustawy o CIT powinna zawierać przepis, który wprost regulowałby możliwość zaliczania do kosztów podatkowych dokonywanego zwrotu ceny.

□ w przypadku przedterminowej spłaty kredytów (pożyczek) przez klientów bank powinien traktować wierzytelności przedpłacone jako wymagalne dla celów stosowania art. 12 ust. 4 pkt 15 lit. c) tiret drugi ustawy.

b) Art. 15 ust. 1p - kwestia terminów przekazania spłat jest przedmiotem postanowień umownych stron (i ewentualnych sankcji/kar za nieterminowe przekazywanie), a sam brak przekazania spłaty do funduszu sekurytyzacyjnego (zatrzymanie środków pieniężnych) może być traktowany jako forma przysporzenia majątkowego banku (bezpodstawne wzbogacenie), czyli kreować powstanie przychodu podatkowego dla banku (jak ma to miejsce przy tzw. zatrzymanych dywidendach) - z tego względu postulujemy wykreślenie art. 15 ust. 1p z ustawy.

Zdaniem Związku Banków Polskich:

□ Obecne zapisy wymagają, aby banki rozpoznawały kwoty otrzymane od funduszu sekurytyzacyjnego z tytułu umowy subpartycypacji zaraz po zawarciu umowy, natomiast koszty podatkowe będą rozpoznawane dopiero w przyszłości, wraz z sukcesywną spłatą sekurytyzowanych wierzytelności.

□ Zapisy te powodują, że banki nie korzystają z subpartycypacji, ponieważ jest ona nieefektywna podatkowo i powoduje, że początkowy koszt transakcji jest bardzo wysoki. Oznacza to również, że proponowana zmiana zapisów będzie miała neutralny wpływ na budżet Państwa, gdyż dotychczas nie było, i można przypuszczać że w przyszłości również nie będzie, przychodów z tego tytułu.

□ Równocześnie wprowadzenie proponowanej zmiany otworzy bankom drogę do sekurytyzacji portfeli hipotecznych, jako że subpartycypacja nie wiąże się z innymi ograniczeniami utrudniającymi sekurytyzację wierzytelności z tytułu kredytów hipotecznych m.in. nie wymaga przerejestrowania hipotek zabezpieczających przekazywane wierzytelności.

3. Inne regulacje podatkowe i nadzorcze

3.1. Koszt uzyskania przychodu z tytułu nabycia portfela wierzytelności regularnych

Związek Banków Polskich postuluje wprowadzenie zasady, iż nabycie przez bank hipoteczny wierzytelności klasyfikowanych do kategorii normalnej w celu refinansowania portfela wierzytelności hipotecznych banku uniwersalnego traktowane było tak, jak udzielenie kredytu - umożliwiłoby to rozpoznawanie odpisów z tytułu utraty wartości takich kredytów jako koszt uzyskania przychodu.

3.2. Koszt uzyskania przychodu z tytułu sprzedaży portfela wierzytelności normalnych z dyskontem

Związek Banków Polskich postuluje traktowanie straty ze sprzedaży wierzytelności klasyfikowanych do kategorii normalnej, która może wynikać z wyceny portfela poniżej wartości np. ze względu na stopy procentowe (niższe marże z kredytów niż aktualne możliwości pozyskania finansowania poprzez obligacje zabezpieczone, listy zastawne) jako kosztu uzyskania przychodu, aby umożliwić transakcje na portfelach o niższych marżach.

3.3. Wyłączenia emitentów listów zastawnych z rygorów tzw. cienkiej kapitalizacji.

Wyłączenie emitentów listów zastawnych z rygorów tzw. cienkiej kapitalizacji polegałoby na:

- umożliwieniu podmiotom dominującym w grupach bankowych obejmowania część emisji listów zastawnych, która nie znalazłaby inwestorów – ograniczenie ryzyka emitenta biorąc pod uwagę zmienność warunków rynkowych oraz związane z tym zmienne możliwości uplasowania emisji listów zastawnych na rynku, przez co można by uzyskać wzmocnienie możliwości refinansowania portfeli wierzytelności hipotecznych. Miałoby to również istotne znaczenie dla rozwoju rynku wtórnego listów zastawnych, czyli oczekiwanej przez inne podmioty płynności tego rynku.
- wyłączeniu emisji listów zastawnych z definicji „pożyczki” ujętej w art. 16 ust. 7b ustawy CIT oraz „zadłużenia” w rozumieniu przepisów o tzw. niedostatecznej kapitalizacji (art. 16 ust. 1 pkt 60-61 ustawy CIT) przez co odsetki od listów zastawnych płacone przez emitentów nie będą podlegać ograniczeniom wynikającym z tych przepisów w zakresie zaliczania do kosztów podatkowych - obowiązujące obecnie przepisy o tzw. niedostatecznej kapitalizacji zawężają w praktyce plasowanie emisji listów zastawnych tylko do podmiotów niepowiązanych.

3.4. Podatek dochodowy osób fizycznych z tytułu dochodów z inwestycji z dłużne papiery wartościowe.

Źródłowym problemem z punktu widzenia ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych nie jest obecne brzmienie któregoś z jej przepisów, ale raczej generalne podejście ustawodawcy do dochodu podatnika uzyskiwanego w wyniku inwestycji w papiery wartościowe.

Właściwie w przepisach, które obecnie regulują tego rodzaju kwestie związane z różnego rodzaju instrumentami finansowymi, w tym papierami udziałowymi (art. 17, 22 czy też 30b) nie rozpoznaje się specyfiki dłużnych papierów wartościowych i obligacji nieskarbowych polegającej na relacji dochodu z kuponu odsetkowego do terminu sprzedaży/zakupu instrumentu. Z oczywistych względów taka sytuacja zniechęca inwestorów detalicznych do aktywnego obrotu nieskarbowymi obligacjami.

Wydaje się, że systemowym rozwiązaniem tej kwestii byłoby wprowadzenie do ustawy o PIT możliwości łączenia w ramach przychodów z kapitałów pieniężnych odsetek uzyskiwanych z tytułu wypłacanych od danego papieru kuponów z dochodami (stratami) ze zbycia papierów wartościowych.

Z punktu widzenia ekonomicznego odsetki jak i dochód (strata) ze zbycia są tymi samymi kategoriami zysku inwestora.

Z praktycznego punktu widzenia dużym ułatwieniem dla inwestorów indywidualnych (osób fizycznych) byłoby także wprowadzenie możliwości rozliczenia dochodów z inwestycji w papiery wartościowe przez podmioty prowadzące rachunki papierów wartościowych takich podmiotów na zasadach analogicznych jak w przypadku rozliczeń z tytułu rocznego PIT dokonywanego za pracowników przez zakłady pracy (art. 37 ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych), pod warunkiem wyrażenia zgody przez podmiot prowadzący rachunek papierów wartościowych takiego inwestora. Inwestor w ten sposób „uwolniony” zostałby od uciążliwego obowiązku samodzielnego dokonywania rozliczeń podatkowych w powyższym zakresie.

Opracowano w Komitecie ds. Finansowania Nieruchomości i Zespole ds. Sekurytyzacji Związku Banków Polskich z udziałem ekspertów BondSpot SA i Tax Department, Deloitte Doradztwo Podatkowe Sp. z o.o.

Załącznik: Plik MS Excel 2012 08 27_ZBP_podatki_Europa_final